

HCP-16070501033000 Seat No. _____
B. R. S. (Sem. III) (CBCS) (W.E.F. - 2016)
Examination
October – 2017
Rural Extension
(વિસ્તરણ અને સમુદાય)
(Core - 8) (New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : 70

૧ સમુદાયનો પરિચય આપી તેના વિકાસ માટેની પાયાની બાબતો વિગતે ૧૫
સમજાવો.

અથવા

૧ સામુદાયિક વિકાસનો અર્થ આપી તેના વિકાસ માટેની વિવિધ યોજનાની ૧૫
જરૂરિયાત સમજાવો.

૨ કોઈપણ એક પ્રશ્નનો વિગતે ઉત્તર આપો : ૧૫

- (૧) સામુદાયિક વિકાસની સફળતા, અસર અને કારણોની વિગતે ચર્ચા કરો.
- (૨) સામુદાયિક વિકાસની નબળાઈઓ વિશે વિગતે ચર્ચા કરી તેના કારણો
સમજાવો.

૩ કોઈપણ ગ્રાણા માટ્યા મુજબ જવાબ આપો : ૧૫

- (૧) ઘાસમૂળનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
- (૨) આઈ.આર.ડી.પી. યોજના વિશે સમજાવો.
- (૩) આઈ.એ.ડી.પી. યોજના વિશે સમજાવો.
- (૪) સામુદાયિક કામની સંકૃત્યના વિશે સમજાવો.
- (૫) સામુદાયિક વિકાસ યોજનાની જરૂરિયાત વિશે સમજાવો.

૪ સરકારી સંસ્થાના સામુદ્દરિક વિકાસ માટેના પ્રયત્નો સમજવો. ૧૫

અથવા

૪ બિનસરકારી સંસ્થાના સામુદ્દરિક વિકાસ માટેના પ્રયત્નો વિશે વિગતે
ચર્ચા કરો. ૧૫

૫ સામુદ્દરિક વિકાસ યોજનાનું તાંત્રિક ભાળખું જણાવી તેની સમજૂતી આપો. ૧૦

અથવા

૫ સરકારી કાર્યક્રમમાં સામુદ્દરિક વિકાસ યોજનાનું સ્થાન જણાવી વિગતે
ચર્ચા કરો. ૧૦